

„EDINOST“
 Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za 12 mesecev . . . 1.50, izven Avstrije 1.80 za tri mesece . . . 2.50 za pol leta . . . 5.00 za vsa leta . . . 10.00. Na naročbe brez priložene naročilnice se ne jemlje zbir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 vč., v Gorici po 25 vč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 20 vč., v Gorici 25 vč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Izredni občni zbor pol. društva „Edinost“ dne 21. oktobra 1894.

Zborovanje je otvoril gosp. prof. Mate Mandić predstavivši vladnega zastopnika, g. višjega komisarja dra. Mahkova.

Danes smo se zbrali zopet — rekel je g. govornik —, da rešimo slednjiš one predmete, ki so nastali s rednega obnovega zbora našega društva.

Omenjajoč delovanja društvenega odbora od rednega obnovega zbora sem, nanašanja predsednik, da je imel isti v tej dobi dve seji, pri katerih so se storili nekateri važni sklepi.

Naredba justičnega ministerstva razburila je silno naše nasprotnike, ki so bili vajeni gospodovati do sedaj kakor turki paše, in kakor da so oni jedini gospodarji v deželi. Ministerstvo je namreč odredilo, da je sodiščem po Primorskem — izvzemši Buje, Trst in Gradišče — nabaviti poleg italijanskih napisov, pečatov in tiskovin, tudi slovenske, oziroma hrvaške.

Radi te pravične in povsem umestne naredbe nastal je med istrskimi Italijani hrup in ogenj, kakor da se bliša konec sveta. In to, gospoda moja, le radi mrvice, ki jo je privoščila slavna vlada nam primorskim Slovanom. —

Ker pa živi v Trstu in po njega okolici veliko število Slovencev in ker je v okraju Bujakem dobra polovica prebivalstva slovenske narodnosti, sklenil je odbor političnega društva „Edinost“ obrniti se do ministerstva s prošnjo, da se omenjena naredba razstigne tudi na Trst in Buje.

Drugi važni sklep odbora našega društva je nastopil. Ker mi Slovenci in Hrvatje nismo imeli v letošnjih delegacijah odločnega lastnega zastopnika in ker so češki delegatje drage volje prevzeli nalogo braniti tudi naše interese ter so to nalogo rešili na izbornem način, sklenil je odbor isreči najprirodnejšo sodelovalno mladooslovesnemu klubu na tem dokazu vsajemnosti med narodom češkim in hrvaško-slovenskim.

Govornik prosi slavni zbor, da se isreče o teh dveh sklopih, oziroma, da ju potrdi.

Dne 7. t. m. sklicalo je naše društvo volilni shod v Šklednju, pri katerem je poročal o svojem delovanju naš deželni in državni poslanec g. Ivan vitez Nabergoj. Udeležba je bila ogromna in se je sploh ta shod izvršil prav sijajno.

Ker se je pa ravno pri tem shodu sklenilo, da odpošljejo okoličanski posestniki prošnjo do slavne vlade, da ne bi slavnoista ugodila prošnji mestne občine za pobiranje

dosedanjega ogromnega užitninskega davka, zbrali so se minolo nedeljo, dne 14. t. m., nekateri odličnjaki okoličanski v posvetovanje, kako naj bi se sestavila in odposlala ta prošnja. V smislu sklepov tega posvetovanja odpošlje se skoro ta prošnja, ki jo podpisujejo posestniki okoličanski.

To bi bilo kratko poročilo o delovanju odbora.

Sedaj pa — nadaljeval je predsednik — sem prisiljen izustiti nekoliko neprijetnih opasek. — Čestiti zborovalci, ozrite se malo okolo sebe in vprašajte s menoj vred: kje je ostala danes naša inteligencija, ki bi bila poklicana v prvi vrsti, da stoji na čelu vsemu našemu gibanju in delovanju? (Glavni ključ nevolje med zborovalci.) Kakó naj sklepamo, ako se nam odteza naš odličnejši krog? Kako moremo napredovati, ako kaže ravno inteligencija tako malo brige za narodno delo? Toda jaz opozarjam dotičnike — vzkliknil je govornik povzdignem glasom —, da pade nanje vsa odgovornost na naših morebitnih neuspehih! Krivdo bomo valili le na njih in izključno njih!!!

Danes nam bode razpravljati o 3 predlogih, ki jih je predložil naš član in odbornik g. Ivan Balanč.

Prvi predlog se glasi: „Društvo „Edinost“ naj se obrne do gg. državnih poslancev s prošnjo, da se isti zavzamejo za to, da se predružači način prodajanja soli za živino.“

Predlagatelj Balanč je rasečno utemeljeval svoj predlog.

O tem predlogu vnela se je jako živahna razprava, katero so se udeležili gg. Herratin, Turk, Jakš, Mandić in Podgornik. Slednjič je bila vprejeta nastopna resolucija: „Politično društvo „Edinost“ naj naprosi gospode državne poslance, da se isti na višjem mestu in o pravem času — morda pri razpravi o proračunu — zavzamejo za to, da se po moči zniža cena soli za živino, da se bode izdajala samo dobra in zdrava sol, da se način razdeljevanja in prodajanja te soli premeni tako, da bi se ista prodajala tako kakor sol za kuhinjo, ali da se eventualno čisto odpravi sol za živino in zniža cena navadne soli.“

Drugi predlog Balančev se je glasil: „Društvo „Edinost“ naj se obrne do gg. državnih poslancev, da isti opozorijo slavno vlado na nedostatke gledé mer pri gostilničarski obrti.“

Utemeljeval je ta svoj predlog, pojašnjeval je gospod Balanč, kako ostro se nadzorujejo

trta. Obdelana polja in vinogradi sveté se pod žarkimi trakovi solca; ves kraj je obširen vrt. Vse je zeleno, vse rodovitno! Tako ima dežela slovenska zraven Krane tudi daleč sloveči biser — dolino Vipavsko. Reči moraš z Vilharjom: „Vipavska dolina je lepota sveta!“

V tej krasni dolini je služboval Grabrijan, njo je ljubil in v njeno bogastvo in lepoto tudi mnogo storil.

Ko leta 1868. na Dolenjskem še nikjer ni bilo občinskih trtnic, sadili so v Vipavski dolini iste ustanovljati, tako v občini v Št. Vidu, v Poddragi in na Slapem, ki so tudi po odboru družbe kmetijske dobili po 50 gl. podpore valed priporočila podružnice Vipavske, katerej je bil duša Grabrijan.

Podružnica Vipavska napravljala je ljudske veselice s tombolo, pri kateri so bili dobitki za kmetovalca potrebni kmetijski stroji; ona je sprožila leta 1869. misel o zakonu „o trgatvi“, po katerem naj bi se zabranilo prezgodnje trganje, katero je na škodo vinskemu pridelku. Na ta način so Vipavci napredovali, verno udani svojemu delkanu-voditelju. Sicer je še v starih časih slo-

in kaznujejo gostilničarji, ako nimajo popolnoma postavno cementirane posode. Ker pa tacihi postavno cementiranih posod ni bilo niti ni dobiti po naših trgovinah — o čemer se je govornik sam prepričal opetovno — izročeni so gostilničarji na milost in ne milost dotični komisiji. Plačevati morajo torej kasni, ne po lastni krivdi.

V razpravo o tem Balančevem predlogu so posegli gg. Turk, Podgornik, Poljšak, Kravos in predlagatelj sam. Vprejeta je bila nastopna resolucija: „Politično društvo „Edinost“ se obrača do gospodov državnih poslancev s prošnjo, naj store vse, kar je v njih moči (eventualno v obrtnem odseku), da slavna vlada ukrene potrebno, da bode prihajala iz tovarne v prodajalnice in v promet le popolnoma pravilno in pravično centmetirana posoda in da bode tako gostilničarji zavarovani pred nadaljnimi nepravilnostmi in sitnostmi.“

Jako živahno in zanimivo razpravo je izval 3. predlog Balančev, tiščé se prestopnega iztirjevanja davkov. Predlagatelj želi, da se tudi v tem pogledu obrne političsko društvo do gg. poslancev.

Utemeljeval je svoj predlog, priznava govornik, da ima tudi finančni minister težko stanje in se ni čuditi, da ožro isterjuje davke. Vendar pa ne bi smela biti pretirana — ta strogost. V prejšnjih letih, ko je pri nas magistrat iztirjal davke, vrtilo se je to premialno in sicer na škodo davkoplačevalcev. Ljudje so bili na dolgu in če so tu pa tam prinesli kako malenkost na račun, čakal jih je magistrat zopet par let. In tako so se nabrali grozni zaostanki, mnogokrat za 10 let nazaj. A to občutimo sedaj britko, ko je finančna uprava sama prevzela iztirjevanje davkov. Sedaj treba plačati ne le zaostanke, ampak 1/2 leta naprej. Te ni mogó, saj kmet niti sam ne ve, koliko bo pridelal in koliko bo torej imel dohodkov. Sedaj nam žugajo kaznimi že v opominskih listih: ako ne plačate v osmih dneh, pride vojak v hišo. Kazni mnogokrat niso v nikakem razmerju z znoskom, kojega dolguje davkoplačevalci.

Član Kravos opaja, da bi se tudi za mesto morali izdajati slovenski opomini, a predsednik Mandić meni, da proti italijanskim opominom je najjednostavnejše sredstvo to, da jih ne vprejmamo. Vled te opazke navaja Kravos vzgled, da je moral nekdo kazen plačati, ker ni hotel vprejeti italijanskega opomina.

Član Podgornik opazarja zborovalce na ekspozé, kojega je ravno te dni finančni minister predložil poslanski zbornici. Iz tega

vel njih vinski pridelok in ko je odhajal leta 1877. vojvoda Albrecht v križarsko vojsko na poganske Pruse, pilo se je pri vitoški slavnosti ljutomersko in vipavsko vino. P. Suchenwirt, ki je opisal to vojsko, pravi:

„Nicht ander trank man tzu den mal nur wipacher und reinfal und littenberger guten wein, der zach wil ich getzeug sein.“

In slavni Otokar pl. Horneck stavi vipavsko vino v jedno vrsto s teranom ter je slavi, da greje arce in podžiga pogum; Valvasor pa piše, da so bili Vrhničani dobri tovarniki, ki so tovorili vina iz Vipave na Gorjensko.

Svoje dni je mnogo storil v veseli napredek vinarstva župnik v Št. Vidu Matija Vertovec in voliki župan Vipavski Matija Dolencec — a tudi Grabrijan je svoje pridelal.

Za njega dni so si Vipavci tudi z velikim veseljem poprijeli aviloreje; tako so si leta 1869. pripravili veliko črvicev in gospodarji so veliko murb nasejali in nasadili; učenci nedeljskih šol pa so murbovo seme nabirali, da so ga spomladi sejali.

Kjer pa je videl dekan kako napako ali

ekspoziceja je razvidno, da naša država ni bila morda še nikdar v tako ugodnem finančnem položaju kakor danes. Ne le da nimamo primanjkljaja, ampak imamo še prebitok in v blagajnah kakih 200 milijonov. Torej neugodno stanje in stiska nikakor ne silita finančnega ministra, da zahteva tako strogost v iztirjevanju davkov. A ta strogost je zavladała še posebno, odkar je gosp. Plener postal finančni minister. Zlasti strogo se isterjuje pristojbine, kakor je čenti od gg. notarjev.

Krivično in hudo je za kmeta posebno to, da se isterjujejo davki po 4 krat ne leto. Kakor silijo posebni vzroki in obošaji gledé na dobo izdelovanja obrtnika in trgovca, da navadno podpišujeta menjice na 6 mesecev, tako ima tudi kmet svoje posebne razmere, da res ne more vsak čas vršiti svoje državljanske dolžnosti. To je glavni vzrok da kmet ne more plačevati davka vsako četrletje, kakor tudi ne prideluje 4 krat na leto. Celó dvakratno tirjanje ne bi bilo ugodno; ker pa treba osir jemati tudi na potrebe države — kajti ta poslednja mora točno vršiti svoje dolžnosti — izjavlja se govornik za dvakratno tirjanje, oziroma plačevanje davkov.

(Konec prih.)

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). Včeraj je pričela generalna razprava o načrtu novega kazenskega zakona. K temu načrtu je priloženih toliko prememb in predlogov, da je le malo ali nikake nade, da bi zbornica v tem zasedanju rešila to važno zadevo. Zlasti očitajo odseku za prosojevanje tega načrta, da je še grozno poostiril itak že ostra deločila.

Volilna prenosova. V soboto so se zopet zbrali načelniki klubov pri gospodu ministerskemu predsedniku. O tem posvetovanju javljajo listi lakonično, da se je ves razgovor gibal le na podlagi „splošnih načel“ in da še vedno niso došli do dobre pozitivne podlage za nadaljnja — posvetovanja. — Torej niti za nadaljnja posvetovanja nimajo še pozitivne podlage; potem si lahko mislimo in izračunamo približno koliko, ne posvetovanju, ampak zasedanj bode trebala koalicijska, da dožene to, česar sama ne želi.

Domovinska pravica. V upravnem odseku je minister za notranje stvari, markiz Bacquehem, pojašnjeval načela vladne pred-

škodo pri kmetijstvu, skušal jo je hitro odpraviti, tako n. pr. je leta 1869. v deželnem zboru priporočeval govoril o varstvu poljskih pridelkov zoper gosonice in hrošče itd.

On je bil kmetovalcu varuh in močna zalomba! Kdor je storil to, kar Jurij Grabrijan, živel bo v hvaležnem spominu, dokler bode naroda slovenskega kaj!

Grabrijan bil je solo uljuden, a njegova uljudnost ni bila vnanja, temuč mu je tičala v srcu; bil je v resnici prijazen z ljudmi. Znane pa so mu tudi bile vnanje oblike dvosljivosti takó, da je bil sposoben družiti se s najvišjimi osebam. Njegovo notranjo uljudnost gotovo najbolje pričuje njegova radodarnost. Od dekanovih vrat ni šel revež brez daru. Kjerkoli pa je bilo narodnim društvom ali drugim domačim napravam treba novne pomoči, našli smo povsod Grabrijanovo radodarnost; žrtvoval je, kolikor je mogel.

Preavtili naš česar pripoznal je vse to zasluge ter ga imenoval leta 1857. vitezom Fran-Josipovega reda. Cerkvena oblast ga je proslavila leta 1858. častnim kanonikom stolnice ljubljanske.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Jurij Grabrijan.

Spisal Julij pl. Kleinmayr.

Pač res, pravi Mecena! Njegovo ime lahko pridružimo imenom naših prvih dobrotnikov, kakor je bil Zoja, Rudeš, Smolč, Wolf!

Vnet je bil ob jednom za stan kmetijski in za povzdigo njegovega blagostanja. On je največ pripomogel, da so dobili Vipavci „vinorejsko šolo“ na Slapu, ki se je po njegovi smrti prenesla na Dolenjsko. On je vplival na ustanovitev te šole pri kmetijskem društvu in v deželnem zboru in gotovo ni bilo brez Grabrijanovega vpliva, da je blagodušni grof Lanthieri ponudil dne 24. novembra 1869. grad na Slapem in nekoliko orlov zemlje v napravo te tako važne in potrebne učilnice za vinarstvo.

Vipavsko dolino smelo imenujemo raj ali vrt slovenske dežele. Le vrsta gričev in hribov, stegajočih se od Nanosa tje proti morju, loči Kras od te doline, v kateri so v najlepši rasti smokve, lavor, broskovi, vinska

logo o domovinski pravici. O potrebi, da se preosnuje domovinsko pravo, niso prepričani le državljani in občine, ampak tudi državne oblasti. Večina deželnih odborov izrekla se je zato, da naj bi se domovinska pravica sodelovala po bivanju v kaki občini. Glavna načela vladne predloge so nastopna: a) vlada se drži načela domovinskega prava; b) za pridobitev domovinske pravice treba daljšega bivanja v občini, in c) se samim bivanjem v občini še ni pridobljena domovinska pravica sama, ampak le naslov do te pravice.

Bolezen ruskega carja. V dokaz, da se je vsak trenotek bati najhujšega, navajamo le dejstvo, da je bila že v soboto po vseh večjih mestih Evrope razširjena vest o smrti carjevi. Iz Peterburga javljajo, da je stanje carjevo tako, da ga saročnica carjevičeva (koja je na potu v Livadijo) težko najde več pri življenju. Dogodki v carski palači, kjer se car bori se smrtjo, so uprav srca pretresajoči. Seveda imamo pred sabo le vesti in govorice, o katerih je težko soditi, v koliko odgovarjajo resnici. Carico je baje zbolelo zaradi zadela kap in tudi nje hči Ksenija, ki se je poročila nedavno temu, je obolela. Najslabše znamenje je pač to, da so začele carju noge otekati ter da so ga morali punktirati, da odpuste nekoliko vode.

Različne vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je po improvizirani vstopnici pri shodu v „Slovanaki Čitalnici“ 2 gl. 55 nv., kateremu snešku je pridodal g. Bevo 1 gl. Istotam nabralo se je med delavci in strli na centezimih 5 gl. 5 nv. Po shodu v Čitalnici nabrali so prijatelji slovenske mladine v Sokolovi telovadnici 2 gl. 56 1/2 nv. V pušici Slovanke Čitalnice nabralo se je 3 krome 16 stotink. V gostilni pri Vodopivu nabral Vincenc Kožuh 74 nv. v potrdilo, da je vino dobro. Desetnik Hrast je podaril 20 n., Jakov Šnebel 1 krono. — Mladina „Dolalskega podpornega društva“ je podarila 2 gl. 15 nv. v proslavo Gregorčičeve petdesetletnice, kateremu snešku je pridodal g. Šteker s Dunaja še 1 krono. — Čitalnici „Edinosti“ podarili so 2 kroni 12 stotink v potrdilo, da Jože Tratar ni nikdar kupil „Edinosti“; da bi ljubljanski Kranjci postali Slovenci, podaril isti 40 stotink. — Gosp. Kravos podaril v božjem imenu 20 stotink; istotako za snedene kolače 60 stotink in za narodnost „v božjem imenu“ 60 stotink.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti daroval je gospod Matevž Stržinar 1 gl.

Za nabavo telovadnega orodja podarila sta „Tršakemu Sokolu“ v gostilni pri Vodopivu Zlobec 1 krono in Jakob Šnebel 1 krono.

Nagrobni spomenik pok. R. Dolencu, bivšemu učitelju na Planini pri Vipavi, postavi dne 25. t. m. dopoldne na planinskem pokopališču uč. društvo za postojnski okraj. K obilni vdeležbi vabi poleg p. t. g. društvenikov, zlasti še gg. sosedo s Primorskega, pokojnikove sodelce in prijatelje

ODBOR

učit. društva za post. okraj.

Zlagali so se! V večernem izdanju 125. številke našega lista omenili smo pod vestjo „Ali jih res ni sram?“, kako se je bahal tukajšnji „Il Piccolo della Sera“, da se je udeležilo demonstracije v Kopru tudi mnogo slovenskih kmetov iz Gažona, Šmarji, Srgašev, Pobegov, Krkave in Brtokov. Mislili smo si takrat, da so lahonski agitatorji res podkupili par nezavednih kmetov, katere so potem zlorabili v svoje demonstrativne svrhe. A, hvala Bogu! temu ni bilo tako! „Piccolov“ „vestni“ (boljše ne sram ni), dopisnik si je izmisli stvar v svoji astratni domisljivosti od konca do kraja! V sobotni svoji številki je prinesel „Il Piccolo della Sera“, nastopni popravek:

„Na temelju §. 19. tisk. zak. Vas pozivljamo, da objavite v cenj. svojem listu tale popravek: Vest, katere je bila objavljena v št. 4665 „Picco. d. S.“ z dne 17. oktobra t. l., po kateri je pričela dne 16. t. m. tukaj nova demonstracija proti dvojezičnim napisom, koje demonstracije da so se udeležili tudi razni kmetje iz Gažona, Šmarji, Pomjana, Šergašev, Pobegov, Krkave, Brtokov in iz drugih vasij ter da so c. kr. orožniki razgnali ljudstvo, je gola izmišljotina, kajti dotični večer se javni mir ni kalil čisto nič. — Od c. kr.

okrajnega glavarstva v Kopru, dne 19. oktobra 1894. — Voditelj: Perinello.

Jasna je torej tendenca, čemu naši Lahoni vtikajo mirne slovenske istrske kmete v svoje gojusne demonstracije. Zaklicali bi Lahonom: Sram vas bodi! toda kaj bi to pomagalo? Saj oni ne poznajo srama!

Agitacija se širi. Minolo nedeljo bila je v Vodnjanu izredna seja občinske deputacije v kateri so skovali „slovenec“ ugovor proti dvojezičnim napisom na sodišču, utemeljivši svoj ugovor s tem, da je Vodnjan povse italijansk. — Istega dne je imel občinski zastop v Pulju izredno sejo, v kateri se je s „protestom“ pridružil ostalim istrskim ugovarjajočim mestom. Čudimo se, kako se ravno občinski zastop v Pulju postavlja po robu naredbam c. kr. oblastnij. Komu neki se ima puljsko mesto zahvaliti na povzdigu? Gospoda so menda drzni zaradi tega, ker si mislijo: Saj nas vlada ne more zapustiti, ker je sgrajala s ogromnimi stroški vojno pristanišče pri nas; kar imamo, to imamo, satoraj nam se ni treba brigati za nje ukaze! — To je lahonska hvalačnost!

Volilni shod „Slovankega pevskega društva“ bo v sredo dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih „Del. podp. društva“. K mnogoštevilni udeležbi vabijo gg. člane sklicovatelji

V. Voldič, Iv. Jajdič, Josip Kolb.

Kako se zvijajo! Občinska delegacija v Rovinju, kot nadomestnica razpuščenega občinskega sveta odoslala je te dni c. kr. namestništvu in c. kr. predsedništvu prisvignega sodišča v Trstu pritožbo proti dvojezičnim napisom, katero utemeljuje med ostalimi s temi le „razlogi“: „Istrska mesta, v kojih imajo svoj sedež sodišča, so izključno italijanska, a kmetako ljudstvo na deželi razume in govori italijansko, v tem ko čisto nič ne razume slovenskega pismenega jezika (??) . . . Ta naredba je nepotrebna in ima le-ta namen, da ustreže maloštevilnim agitatorjem . . . Ta naredba nasprotuje načelom, koje je bilo proglasilo ministerstvo, da namreč hoče čuvati „narodno posest“ . . . Vporaba samoitalijanskega jezika (pri sodiščih) bila je jako umestna, ker valed tega ni bilo mogoče, da bi se uvedli v sodišča razni jeziki. Po sedanjih naredbi pa bi morali znati sodniki vsaj tri jezike, kar pa je najti jako po redko (II) in se valed tega izključujejo iz sodnih služeb najboljše in najinteligentnejše sile (II) . . . V Rovinju je čisto italijansko prebivalstvo, izvzemši malo številce tujcev, ki živijo tu ali pa ker iščejo zdravje; tudi prebivalci vasij v okolici razumejo in govorijo italijanski . . . Iz teh vzrokov naj se ta neopravičena narodna preključ, kajti ta naredba izivlja prebivalstvo in utegne provzročiti reakcijo in nerodov, katere bode težko zadušiti (II) . . . Zato naj se naredba ali opozove, ali naj se pa pozabi nanjo“ (Opomnja stavčeva: Iz vse te te kolobocije je razvidno, da se gospoda bojijo, „da bi se njih „marljivi“ dijaki morali učiti hrvaški ali slovenski. Zavedno pa se stavljajo celo za slovenske kmete, o katerih vendar priznavajo, da govorijo pol eg svojega materinega jezika tudi italijanski.

Vikarijati povzdignjeni v kuracije na Goriškem, s vsami pravicami in dolžnostmi župnijskimi so, kakor poroča „Slovenec“, tile: V goriškem dekanatu: Št. Andrej, Pevma, Grgar, Bato in Gorenja Tribuša. V kanalskem: Ročanj, Marijacele, Lovpa, Banjaice, Kal, Lom, Lokavec. V šempetarskem: Bilje. V tolimskem: Libušnja in Drežnica. V corkljanskem: Otalež in Novake. V bolškem: Log in Srpenica. V kobaridekem: Livek. V črniškem: Trnovo. V kopenskem: Štanjeli, Gorjansko, Kobiljaglava, Štjak, Branica in Gabrije. V devinskem: Opatjeselo, Nabrežina, Gabrije pri Mirnem, Št. Martin na Krastu. V trškiškem na Goriškem: Turjak, Foljan. V gradičanskem: Bruma in Zagrad. V ločniškem: Št. Lorenc pri Moči, Podgora, Štverjan in Medana. V korminskem: Mernik in Dolenjo.

Slovanke knjižnice v proslavo 50letnice našega narodnega ljubljence Simona Gregorčiča izide prihodnje sredo pomnoženi 28 snopič, obsegajoč 6 do 7 pol, a bo stal le za naročnike 10 kr. kakor smo omenjali po pomoti, za druge odjemnike pa bo stal 15 kr. To je tudi naravno, kajti pri nas Slovencih je težko, nemogoče, razprodati toliko izvodov kake knjige, da bi toliko pol mogli dati za ubornih 10 novčičev s poštnino vred. — Ta snopič bo obsegal razun člankov tudi pre-

krasno Funkovo pesem, katero smo objavili mi v soboto; objavi tudi brzojavne častitke, katere je dobil pesnik in katere si je uredništvo izprosilo. — Slovenski mecen g. Josip Gorup na Reki, ter knjigotrčnica Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani so pa dovolili, da smo ponatisnili iz prvih dveh zvezkov Gregorčičevih pesnijskih domoljubnih pesmij. To je bila prav srečna misel, ker dosedanja zvezka sta izšla v elegantni izdaji in sta zato draga, da ubožnejše ljudstvo ne more do njih. Valed tega Gregorčičeve poezije se niso tako razširile v vsi ljudske vrste, kakor bi to bilo želeli. Zdaj bo pa mogla kupiti izbirko najlepših Gregorčičevih pesnij vsaka slovenska hiša. —

Kdor vzame 100 istisov in jih plača naprej, jih dobi za navadno ceno po 12 kr., torej za 12 gl. To priliko lahko porabiš dijaki, da si skupno naroč. Denar in naročilo je poslati „Goriški tiskarni“ A. Gabrčiček v Gorici. V Trstu bode prodajal ta snopič tabakarnar La vrenčič, nasproti velike vojašnice.

Ogenj. Minolo nedeljo zvečer je prevrnil 20letni Evgen Lorscheider, stanujoč v Novi ulici št. 7, po naključju svetilnice v svoji sobi. Svetilnica se je razpočila in goreči petrolej se je razlil v predal na perilo in dalje po podu. V hipu je žvigil visok plamen vkišku in se razširil po vsej sobi. Prihitevi gasilci so se morali dokaj truditi, dokler se jim je posrečilo zadušiti ogenj. Pogorelo je razno pohištvo, oblačila, perilo in okolo 100 gl. v gotovem denarju, ki je bil shranjen v misnici. Vkupne škode je okolo 2000 gl. Stanovanje je bilo zavarovano proti požaru pri neki družbi v — Milanu.

Poskušeni samomor. 24letni dimnikar Miha Devertis, stanujoč v ulici Media št. 15, sastrupil se je minolo soboto s žepljeno kislino. Prihitevi zdravnik s zdravniške postaje ispral mu je želodec in ukazal odnesti trpečega v bolnišnico. Teško da ozdravi. — V nedeljo s jutraj pa je skočil 24letni tapetar Cesar Cozzi, stanujoč v ulici S. Lazzaro št. 1 ras okno svojega stanovanja na dvorišče. Na vso srečo je padel v saboj, v katerem je bilo drobno raskosano oglje in to sredno naključje mu je rešilo življenje. Poklicali so zdravnika s zdravniške postaje, ki je ukazal odvesti Cozija v bolnišnico, ker je mogoče, da si je isti o padu pretresel drobje. Mladenič si je hotel končati življenje, ker ga muči bolezen na živcih. — Tretji kandidat na smrt pa se je skesal. V nedeljo zvečer prišel je namreč 31letni pisar Albert Krotošek, rodem iz Ljubljane, na tukajšnje zdravniško postajo, kjer je povedal, da se je pred nekolikimi trenutki sastrupil. Zdravnik mu je dal protistrupa in s tem odklonil daljno nevarnost. Siromak Krotošek se je bil vrnil pred nekoliko dnevi iz Brasilije in prišel v Trst brez denarja. Tu je 5 celih dni grozno stradal, prenočeval je pa pod milim nebom. Sit takega življenja nabavil si je — kdo zna kako? — vitrijola, a čim ga je povžil, objavila so je vso silo ljubezen do življenja. Zato je hitel na zdravniško postajo.

Policijske. 23letnemu trgovskemu agentu Levu J. iz Trsta pristojnemu v Padovo, naročila je te dni njegova mati, da iztirja za njo svoto 93 gl. Mladenič je denar res iztirjal, toda zapravlja ga je. Mati je nezvestega sina prijavila policiji, prišli so stražarji ponj in ga zaprli. — 52letnega težaka Friderika B. iz Ajdovčine so zaprli, ker so našli pri njem par kg. mandeljev, katere je bil brčkone ukradel. — Iz hleva posestnika Josipa Kureta, stanujočega pri Sv. Mariji Magd. Dolnji št. 109, vkradel je neznan pohlepnež 7 kokošij, vrednih 6 gl. — Po noči na več-

raj vtihotal se je neznan tat v prodajalnico jestvin trdke Aleksa. Banedotti v ulici Boschetto št. 28 in odnesel iz misnice 60 gl. v gotovem denarju. — 15letni brivski vajenec Božidar B. iz Ljubljane, bil je pobegnil svojim staršem in se klataril po mestu. Stražarji so ga našli po noči na večeraj na trgu della Zorta in ga vzeli s seboj.

Koledar. Danes (23.): Janez Kap., spoz. — Jutri (24.): Rafael, arb.; Everget, škof. — Zadnji krajec. Solnce izide ob 6 uri 31 min., zatoni ob 4. uri 58 min. — Toplota večeraj: ob 7. uri zjutraj 16.5 stop, 2. pop. 23 stop.

Loterijske številke, izžrebane 20. t. m.:
Dunaj 16, 55, 12, 74, 47.
Gradec 76, 41, 86, 9, 73.
Tomešvar 84, 21, 61, 63, 52.

Najnovejše vesti.

Piran 22. Sinoč bili so veliki izgredi v Piranu. Ker je kanonik Maraspin obsojal postopanje kanonika Vidalijsa, napadla je lahonska druhal prodajalnica kan. Maraspinovega brata, hoteč s velikimi kameni vlomiti železna vrata prodajalnice. Druga druhal razbila je s kamenjem okna kanoniku Maraspinu in priredila ovacije pred stanovanjem odsotnega kanonika Vidalijsa. Ista druhal pobila je okna stanovanja kanonika Fonde. Orožniki strahili so sodišče, a niso mogli ukrotiti razgrajalcev, ki so ob 3. uri s jutraj šli celo svoniti plat svona.

Dunaj 22. (Poslanskega sbornica). Vlada je predložila zakonsko predlogo, s katero se uravnava nedeljni in praznični potitek pri obrtih, in s katero se ustanovijo delavski odbori in sadružni uradi. Okrajno sodišče Laa prosi dovoljenja, da sme kazensko postopati proti poslencu Garnhaftu radi razsajenja na časti. Poslanec Kura interpeluje ministra za notranje stvari radi razpuščenja češkega dijaškega društva „Slavije“ v Pragi.

Dunaj 22. Iz Carjaggrada, Berolina in Kodanja prihajajo vesti, ki trde, da se je ruskemu carju obrnilo na boljše.

Brno 21. Minolo noč so pilepili na poslopja in drevesa v javni nasadih listke s napisom: „Ven s obćim volilnim pravom!“ Policija je zaplenila 7000 takih listkov in je zaprla 23 oseb, ki so jih pilepljale. Take listke so pilepljali tudi v Ostrovi in Pivovsu.

Lviv 22. Po vspodbujanju socijalno-demokratske stranke priredilo je kakih 400 delavcev, zbranih v mestni dvorani, demonstracijo za obće volilno pravo. Med popovanjem „pesmi delavcev“ korakali so po mestu, toda policija jih je kmalo razgnala.

Budimpešta 21. Danes popoldne sta dospela semkaj iz Gdöllő cesar in cesarica.

Zbrana mnohica ju je pozdravljala navdušen.

Peterburg 21. Poročilo zdravnika o carju se glasi: V poslednjih 24 urah je spal car nekoliko več. Tek in samozavest sta boljša. Sicer je zdravstveno stanje nespremenjeno.

Pariz 22. „Figaro“ javljajo iz Krfa, da se „priprave za dohod ruskega carja niso obustavile“.

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za jesen 637-640, za spomlad 680-681. Koruza za oktober 650 do 655. Oves za spomlad 609-611. Rž nova 537-539.
Pšenica nova od 78 kil. f. 645-650, od 79 kil. f. 650-655, od 80 kil. f. 655-660, od 81 kil. f. 660-665, od 82 kil. f. 665-670.
Ječmen 635-640; prosa 570-590.
Pšenica: Slabo ponudbe, popravkevanje dobro, stalno, Prodalo se je 25.000 met st. 5 nč. dražje. Koruza vedno jako stalna. Vreme: lepo.

Dunajska borza 22. oktobra 1894

	predvečer	danes
Državni dolg v papirju	99-30	99-—
„ „ „ v srebru	99-25	99-—
Avstrijska renta v slatu	123-60	123-70
„ „ „ v krouah	98-05	98-15
Kreditne akcije	370-—	369-50
London 10 Lst.	124-25	124-20
Napoleoni	9-90 1/2	9-90
100 mark	61-—	60-95
100 italj. lir	45-—	45-45

Osmica.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je odprl v Rojanu, hšt. 158, krčmo,

kjer toči izvratno domačo vino in refok. — Pripodružujoč se slavnemu občinstvu k obilnemu obisku, jamči za točno postrežbo udani

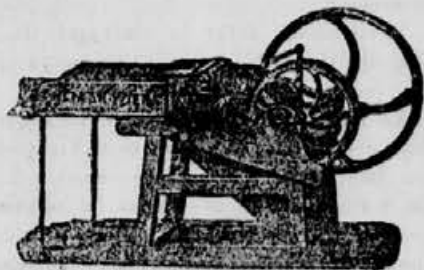
Matija Bolé.

Vsi stroji za kmetijstvo.

Posebnosti,

katero je dobiti le pri tvrdki Ig. Heller.

Stiskalnice za seno, slamo in stiskalnice za nakladanje različnih zistemov, hidravlične stiskalnice, Diferencialne vinske stiskalnice, aparati za mlenje oliv, kisanterna itd. nove škropilnice proti peronospori iz vrste Vermorel. Samotvorne peronospora škropilnice v bakru in s sesalno na zračno tlačilko. Aparati za ugrevanje vina, štedilni aparati za kuhanje, aparati za obranjanje grozdja, aparati za sušenje sadja in soljenja, za rokanje turščice, mlinci za čiščenje žita, mlinci za žito, vilice železo surove ali pripravljene za vsakovrstne stroje po najnižjih cenah, pri najugodnejših pogojih, oddaja proti garanciji in na poskušnjo

IG. HELLER, DUNAJ,

20-20

22 Praterstrasse N. 49.

Bogato ilustrovani 192 strani obsežajoči katalogi v italijansko-nemškem in hrvaško-nemškem jeziku na zahtevanje takoj in zastonj.

Iščejo se prekupci. Pred nakupovanjem ponarejenj se svari